

KARTA

ÖFVER

Hellsjögrufvan

i

Vika socken af Kopparbergs län.

På grund af egna, den 16 Oktober 1894 afslutade, mätningar och till någon del

efter en äldre karta upprättad af

C. Oskar Norelius

Skala 1:800.

Beteckningar:

Svartmalm.

Lagerarter.

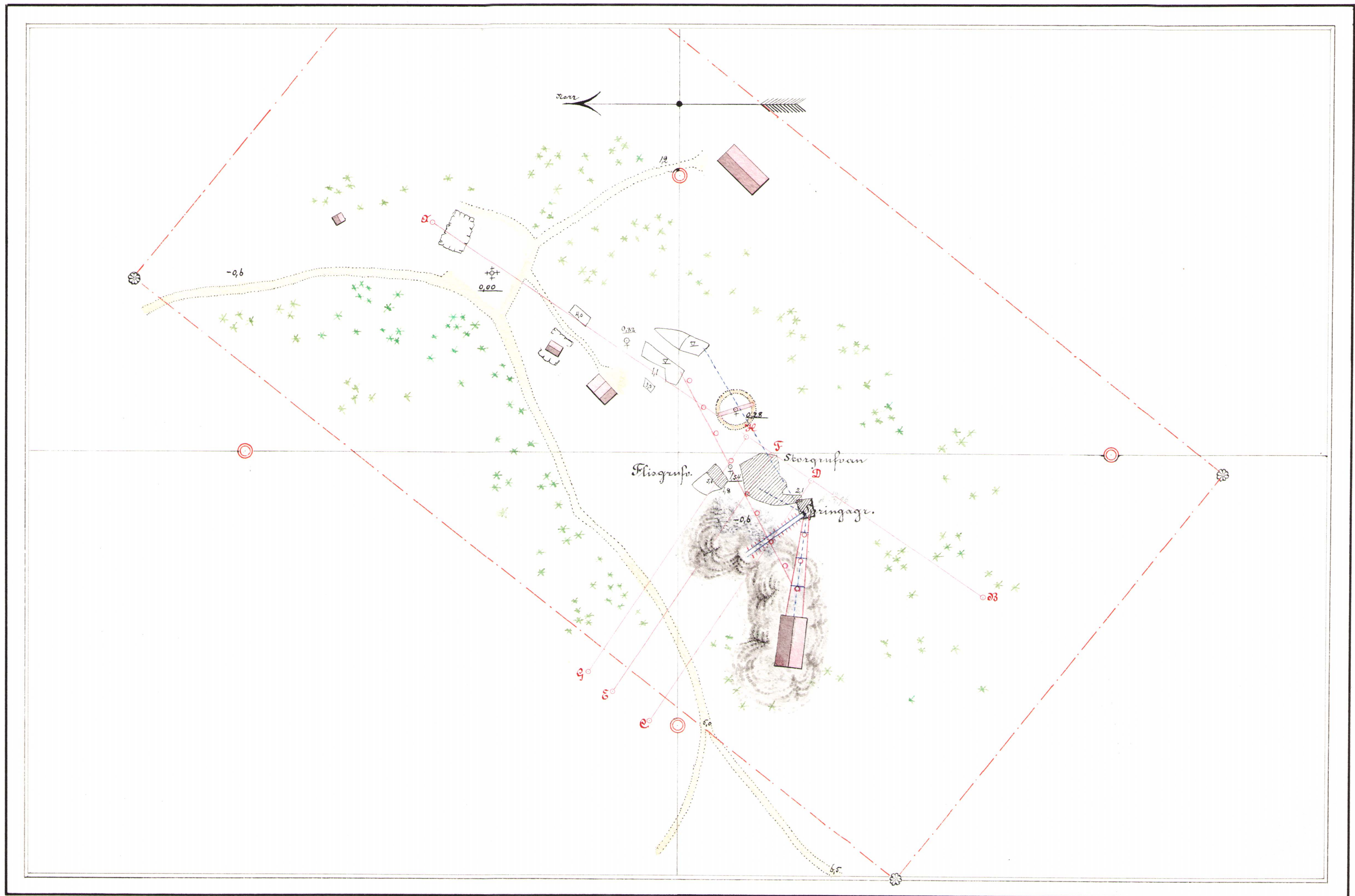

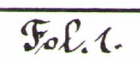
Hälleflintgneis.

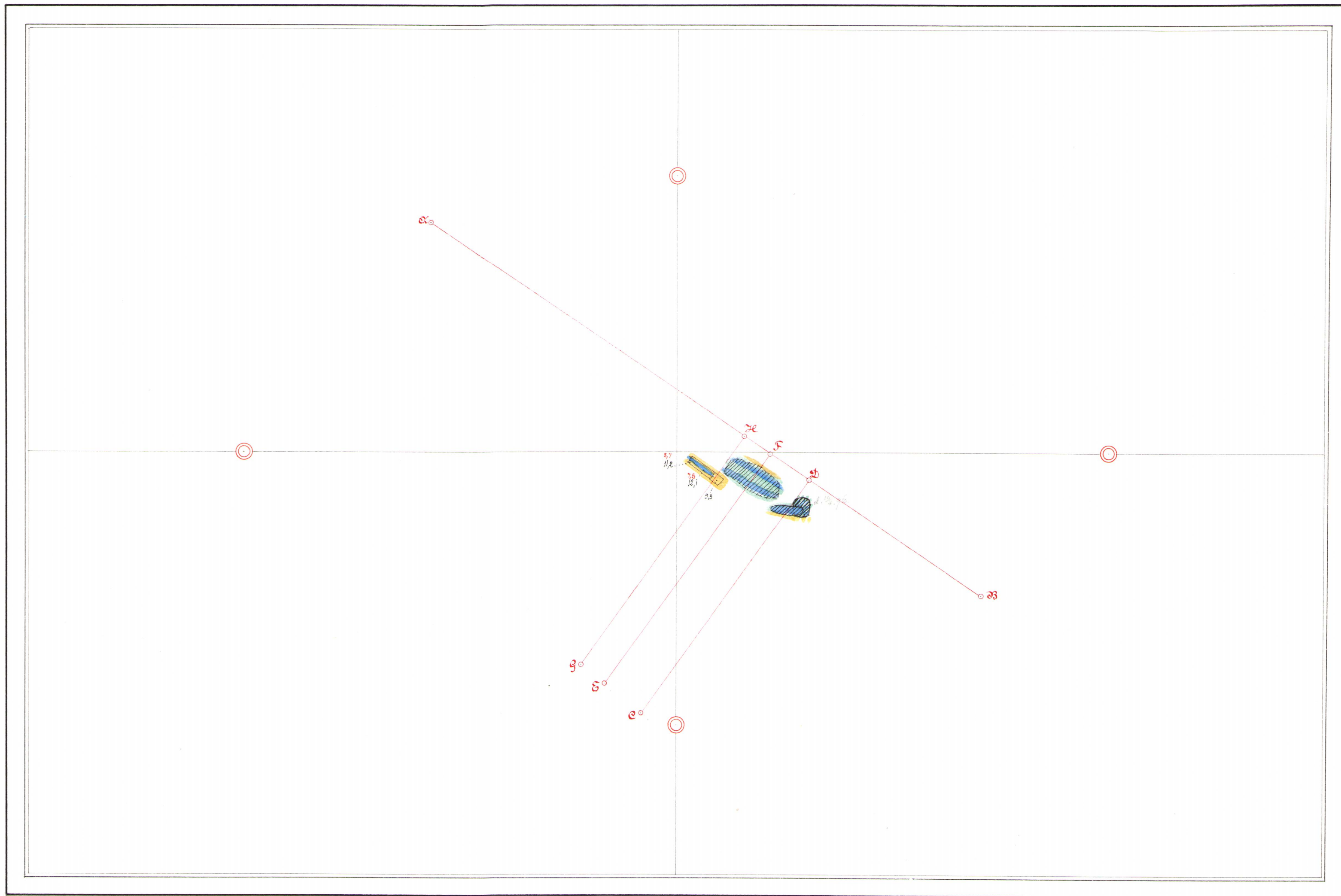
Kompletteringsmätning till denna karta

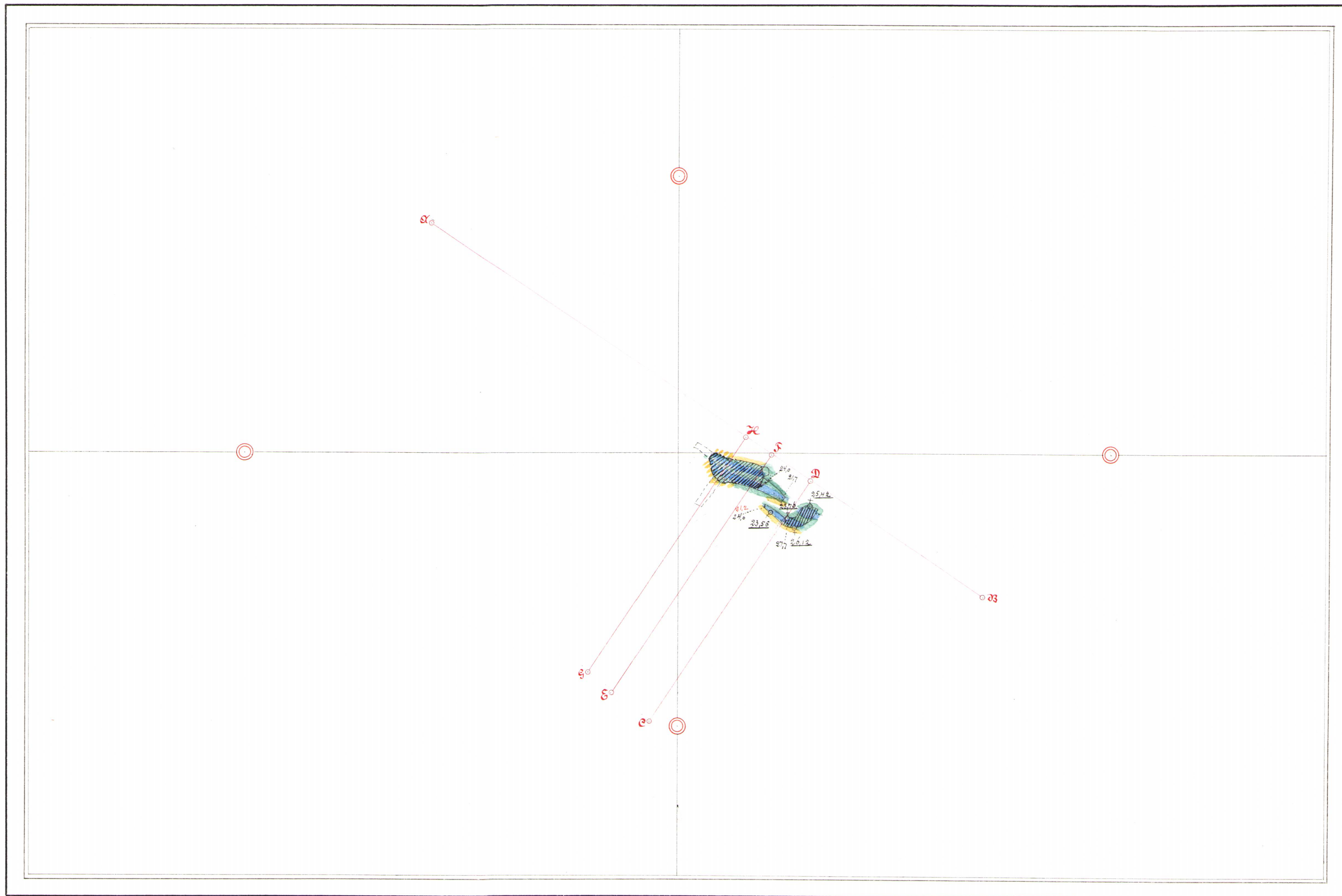
För tiden		Verställd af	Inlagd på denna karta	
från och med	till och med		af	den
18 ¹⁶ / ₁₀ 94	18 ¹⁰ / ₇ 96	Th. Witt	C. H. Mannerstål	18 ¹⁶ / ₁ 97
18 ¹⁶ / ₇ 96	18 ²⁶ / ₃ 98	Th. Witt	C. H. Mannerstål	18 ²² / ₂ 98

Inlagd den 7 April 1898.

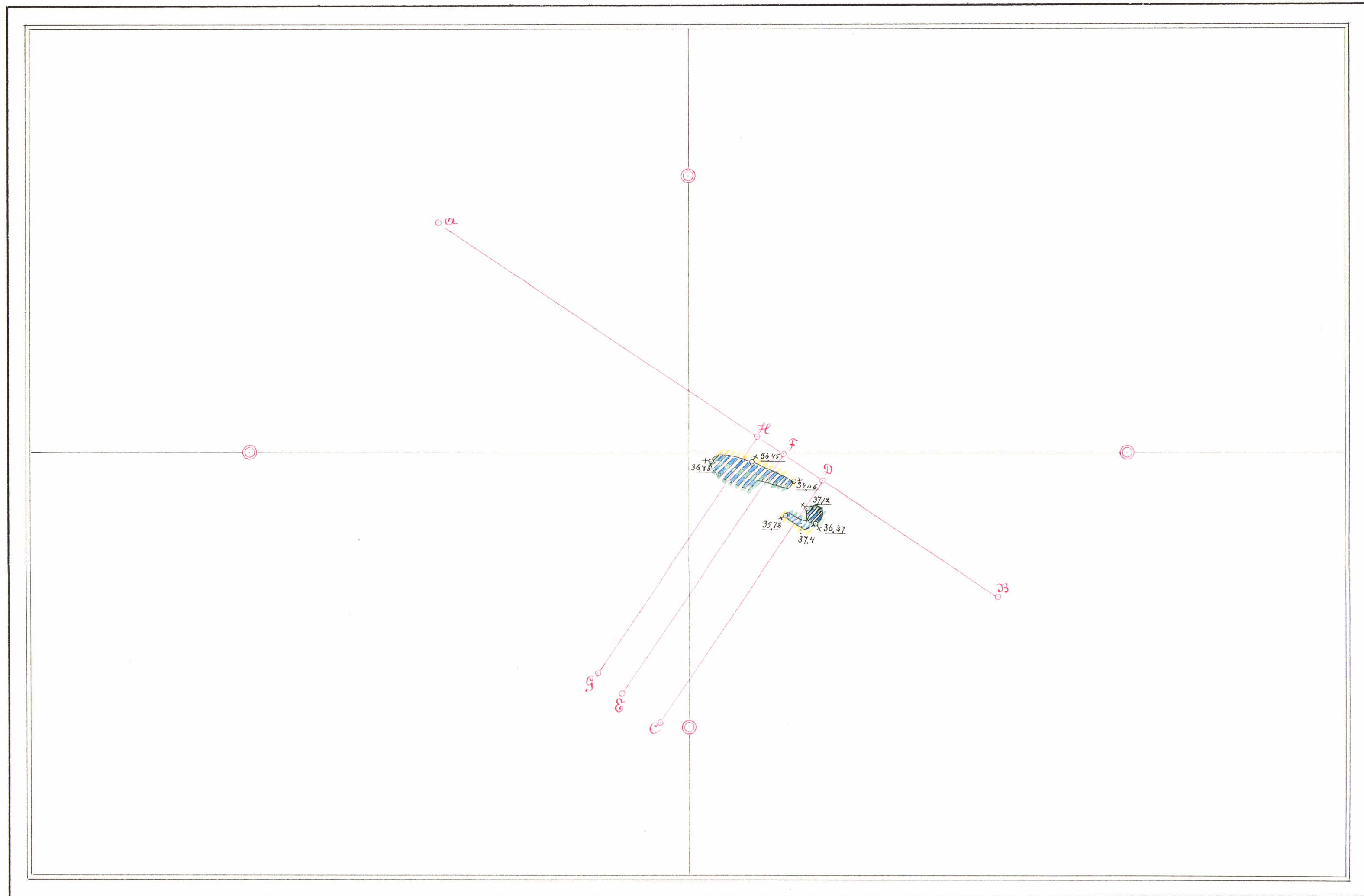

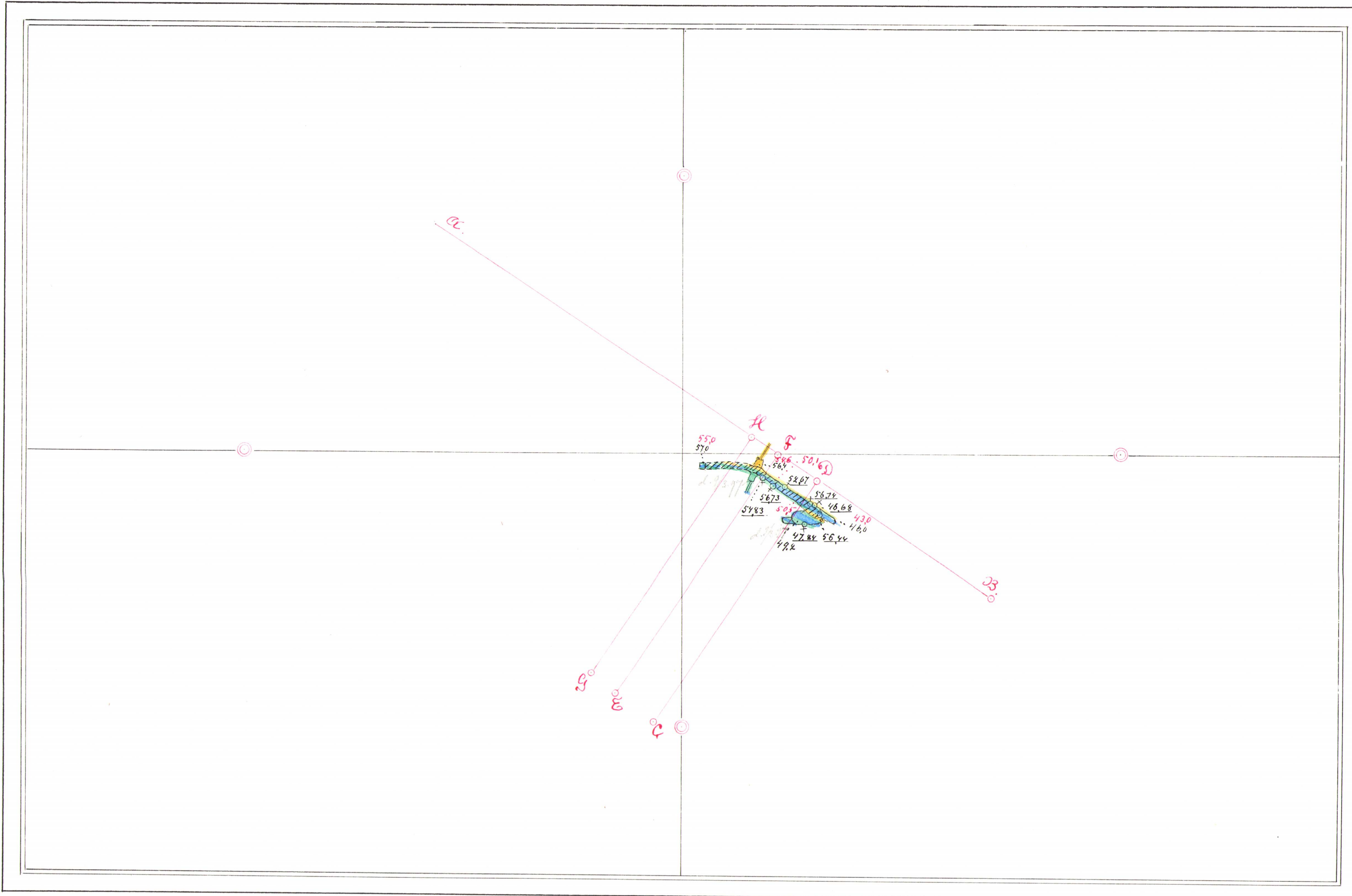

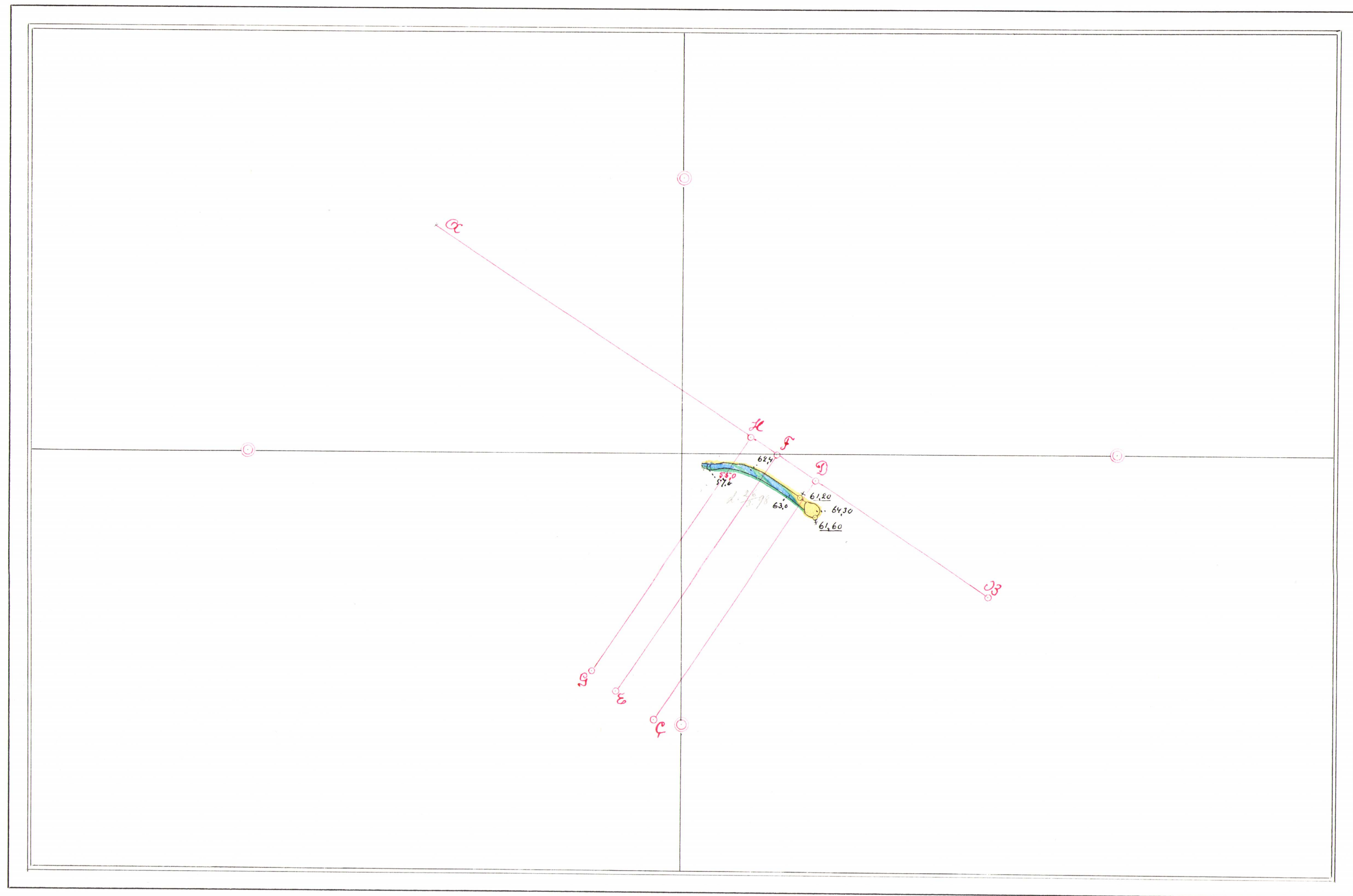
Sjömannens 2 blad. Samhättningsmått för år 1895 för Helsingfors. De 2
 lägen i Helsingfors och Helsingfors. Skattningen avslutades den 10 April 1896
 af H. Witz och den 27 Mars 1895.

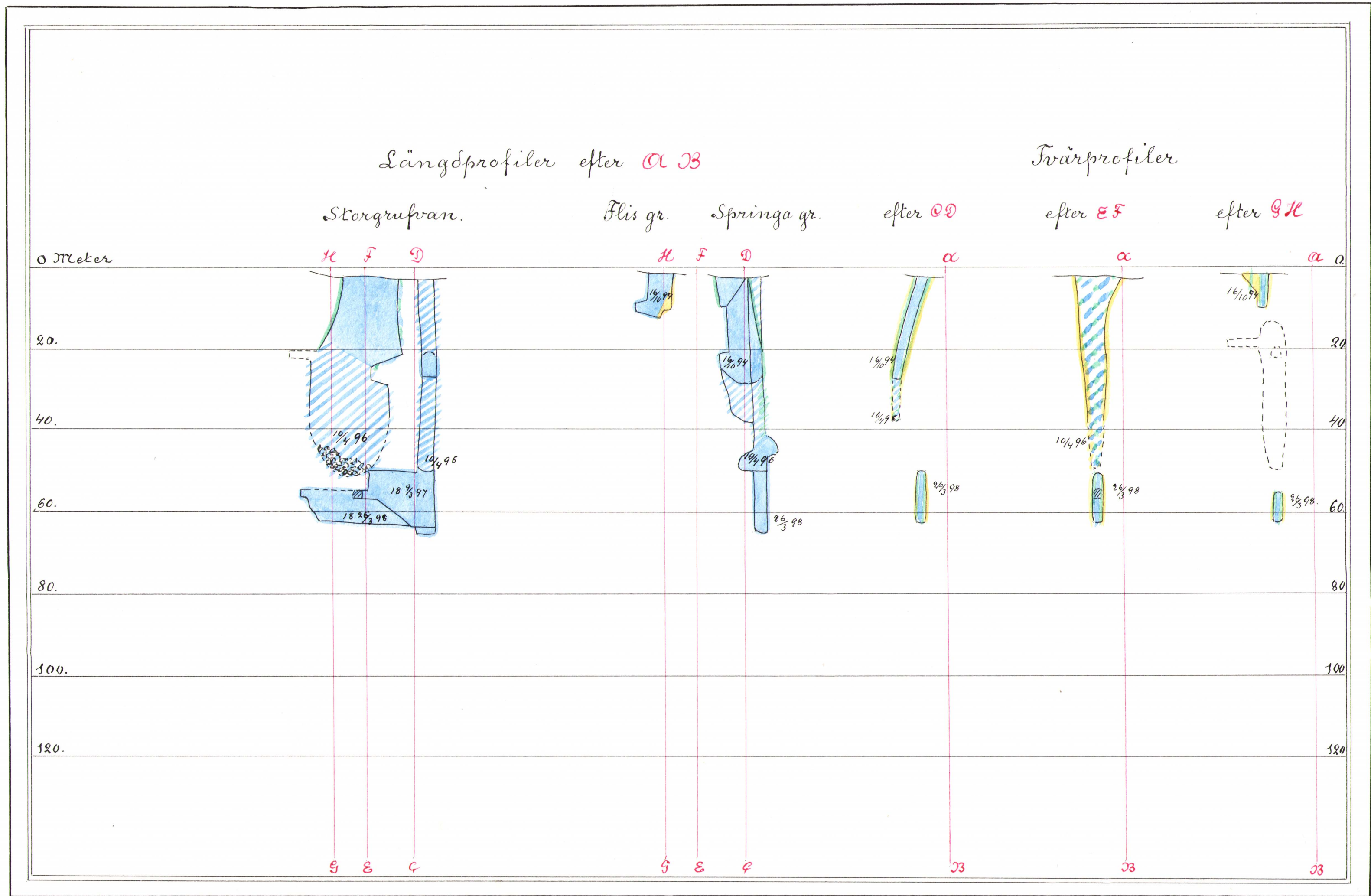
Massamians 3 blad. *Stutnating* : *Dollygoufurn* : *Wria* *Sotm*, *Happar*.
Surps *lari* : *Matungu* *afelutach* *om* 26. 3^d 98 af *Th. Wria* : *Wria* 27. 3. 85.

Sannans 3 blad. Suttuätting i Helliggrynnu i cirka 1740, Helliggrynnu
 bergs län. Mätningen afsträckt om 26.3.98 af Thellström; datum 27.3.85.

Tussanmars 3 blad. Autentisk i Balljo-gu-fun i Wika
 borgs län. Mätningen afstuderad om 26. 3. 198 af Th. Wirtz,
 Haparanda, Lappland, 27. 3. 85.

Beskrifning till karta öfver
Hellsjögrufvan i Vika socken
af Stopparbergs län.

Denna grufva erhöåll utmål den 29de Juni 1872 och arbetades till bortåt 1880 talet, men har sedan icke arbetats förrån under år 1894. Sedan några tillredelsearbeten utförts, började Storgruv-
van att tömmas i början af nyssnämnda år, och samtidigt började brytningsarbete i den s. k. Spring-
agruvvan, hvilken i dagen är sammanbruten med Storgruvvan. Malmfångsten under året har och nästan uteslutande erhöållits härifrån. Flisgruf-
van har under året afsänkts några meter, men malmen visade sig för smal för att kunna med fördel brytas, hvadan arbetet här afstannade vid tiden för mätningen. Malmen ligger linsformigt i lagerarter, bestående af granat och amfibolmine-
ral och omgifves af hälleflintgneis. Sistnämnda berg-
art förekommer med två olika utseenden, en grå starkt förklyftad, temligen glimmerrik, som upp-
träder i liggandet och öfven här och der såsom inlagringar i fyndigheten, samt en med röd färg med ringa glimmer och rikligt med röd fältspat,
grofkornigare än föregående, icke så skiffrig, men mycket väl stickad. Denna sistnämnda synes ut-
göra fyndighetens hängande.

Malmen är af synnerligen godartad beskaffen-
het och enligt mig meddelade uppgifter hålles den
samma i degel 58 à 60% och fordrar 5 à 10%
kalk. Tackjernets fosforhalt 0,008%. På orostas
malm gjordt svafvelprof visar en svafvelhalt af
0.015%.

Under år 1894 har uppfordringen utgjort 1205
ton malm.

Kopparberg i Februari 1895.

E. Oskar Norelius

Beskrifning till Kartan öfver Hellsjögrufvan
i Sika socken af Kopparbergs Län med anledning
af grufvans snara nedläggande.

Den nu följande Karta berättelsen utgör dels ett utdrag ur de af Bergmästare G. Ph. Carlsson och Ingeniör Oscar Storchius lämnade beskrifningarne öfver grufvan, dels ett uttryck af den uppfattning, som understrecknad jäte angående grufvan och dess framtid vid ett par besök på platsen.

Enligt tillgängliga relationer antalas Hellsjögrufvan redan 1813 och blef densamma antagligen äfven vid denna tid bearbetad. Nästa arbetsperiod infaller emellan åren 1873 och 1877. Den rumma malmen under dessa år var

1873	421,8	Tonn
1874	1066,9	"
1875	1079,1	"
1876	602,8	"
1877	288,5	"
		3459,1 Tonn.

Grufvan lades den 19 April 1877.

Fran denna tid påtog densamma åter 1894. och har sedan dess allt fortfarande bearbetats intill detta.

Den rumma malmen har varit

1894	1205,0	Tonn
1895	328,0	"
1896	425,0	"
1897	355,0	"
1898	150,0	"
		2463,0 Tonn.

eller tillsammans under begge brytningsperioderna 5922,1 Tonn malm. Storchius skattar generella malnprocenten — det är huru mycket malm som erhålles ur de brutna

berget - till 40%.

Malmen, Svartmalm, är af god beskaffenhet samt lemnar enligt uppgifter i degel 53-60% järn och fördras 5-10% kalk. Suckjernets Fosforhalt är 0,008% och Svafvelhalten är på rostad malm 0,015%.

Om malmens geologiska uppträdande meddelar Hrn. Storchius i sin beskrifning af Februari 1895 följande: "Malmen ligger linsformigt i lagerarter, bestående af granat och amfibolmineral och omgifves af källeflintgneis. Iist. nämnda bergart förekommer med två olika utseende, en grå, starkt förklyftad, temligen glimmerrik, som uppträder i liggande och äfven här och der såsom inlagringar i fjordigheten samt en med röd färg med rika glimmer och rikligt med röd järnpat, grofkonigare än föregående, ike så skifflig, men mycket väl skiktad. Dessa sistnämnda synes utgöra fjordighetens hängande".

På dessa små malmlinser är nu en del grufvor upptagna: Storgrufan, Flisgrufvan, Vestra och Östra Smedjegrufvorna samt Springagrufvan. Alla meddelanden in: stämna deri, att den egentliga malmfångsten erhållits från den cirka 50 meter djupa Storgruvan, under den att Flisgrufvan lemnades redan vid 12 meters djup, emedan "malmen der visade sig för smal för att kunna med fördel brytas". Vestra Smedjegrufvan har afsänkts till 13 meters djup under dagytan "då malmen i det närmaste utki i lat i omgifvande skarnlager". Om Östra Smedjegrufvan meddelas att den upptogs under 1896 och "afsänktes till 14 meters djup under dagen för en föga samlad malm". I Springagrufvan har arbetet fortgått under sednaste åren och det här anlagda schaktet har nu nedkommit till ett djup af 643 meter allm. afv. Meningen med detta arbete har varit att från schaktet i lämpligt djup ingå med en ut under Storgruvan och att, se

den tillräckligt tjockt tak här blifvit lemnadt, anordna fall på den malm, som här borde träffas och borde utgöra fortsättningen af Storgruvans malm. Sjelfva Storgruvan är alldeles för osäker att tillåta arbete i sin botten. Malm träffades äfven, men var af så ringa maktighet - ej ens en half meter bred i medeltal och förekom g. h. efter hela längden - så jag kan inte tro, att den här rumma malmen har kunnat löna bearbetning.

Magnetometer - kartan angifer nog ett ganska vidsträckt konfussdrag, men jag kan icke se (enligt Tangentmetoden) annai än att malmen bör sluta i grufvans nuvarande botten eller i 60-70 meters allm. afv.

För min del anser jag att det vilkarligen vore mest förenligt med största ekonomien, att här inställa arbetet, så snart den till nuvarande fallen är uttagen och den för botten befentliga malmen utbruten genom mindre sänkingsarbeten - ingenting tyder på att lysare tider här komma att randas.

Grufvan hålles med lätthet lön under vanliga förhållanden af en enkel sug och lyftpump, men är här och var besvärad af vatten.

Som bergarten delvis är genomsat af släpper, fördras grufvan, ehuru densamma är såte stående, ändå förstärkingar för att blifva säkra. Stöggarne i Storgruvan är, som ofvan sädes, mycket sköliga och osäkra och hela denna grufva farlig.

Fälc grufva den 1 April 1898.

Th. Cerré

Grufvan slutmättes den 26 Mars och lodes den 7 April detta år.

Fälc grufva den 23 April 1898.

Th. Cerré.